

Føroya Sosial-Demokrat

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 6

Lýsingarprísur fyri min: 20 oyru á
1. síðu, 15 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 5. februar 1955

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 3,20 + porto um fjórðingsárið

28. árg.

JARÐARFERÐ HEDTOFTS FYRI KOSTNAÐ RIKISINS

Leygardagurin í seinastu viku gjørdist ein sorgardagur í øllum Norðanlondum. Tá komu deyðsboðini av hinum mikla Norðurlandapolitikkarinum Hans Hedtofti statsministara.

Hósdagin í hini vikuni stevndi Hans Hedtoft saman við øðrum kendum politikkarum til fundar í Norðurlandaráðnum í Stockholm. Fríggjadagin helt Hedtoft mikla røðu í ráðnum. Hetta var hansara seinasta røða, og lagnan vildi tað soleiðis, at hann koma at halda hana í hesum ráði, ið hann var høvuðsmaðurin fyri at fáa í lag, aftaná at samráðingarnar um eina verndarsamgongu millum Danmark, Noreg og Søríki endaðu úrslitaleysar. Men Hedtoft, ið bar orð fyri at vera heitastj talsmaður fyri hesi verndarsamgongu gavst ikki so. Bar ikki til at ganga saman á hesum øki, vóru aðrir møguleikar til staðar. Norðurlandaráðið varð stovnað. Ymisk tiltøk eru gjørd; eitt hitt týðningarmesta man vera samtyktin um ein felags Norðurlanda arbeidsmarknað, ið nú er í ljósmála. Allir menn eru á einum máli um, at eingin meira enn Hedtoft eigur heiður uppibornan fyri sítt idna og framúrskarandi arbeiði fyri nærri Norðurlandasammvinnu, ið var vorðið honum eitt hjartamál.

Tá ið boðini komu.

Seinastu árin var Hedtoft hjarta-brekaður. Fyri einum ári síðan gav læknin honum boð um at halda frið sunudagar.

4. des. í fjór misti hann konuna,

DONSK ARBEIÐSVIÐURSKIFTI

Amerikumaður hevur nýliga skrivað bók um dansk arbeiðsviðurskifti og sigur m. a.:

— Er tað nakað land, sum á friðarlígan hátt kann fáa semju í sosialum stríðsspurningum, ið standast av industrialiseringini, har gjølla verður ansað eftir vælferð hins einstaka borgara, aníð hann er arbeiðari, jarðabrákari ella forrætningsmaður, so er tað Danmark.

Ellu. Hetta tók dygt og bötti ikki um heisluna. Partamenn hansara í Noreg bjóðaðu honum og øðrum hansara — 26 ára gamla Bjarna, ið gongur á læraraskúla, 21 áru gomlu Annu Mariu og 10 ára gomlu Karin — til Noregs. Her fekk Hedtoft góða hvíld og heilsabót og tyktist nú fúsur aftur til arbeiðis.

Fríggjakvöldið í hini vikuni var hann til samkomu við norska statsministeranum Einar Gerhardsen, svenskstatsministeranum Taðe Erlander og øðrum politikkarum. Kl. 10½ skiltust teir. Hedtoft og undirvísingarmínistarin fylgdust til gistingarhúsið, har teir búðu. Teir spákaðu eina løtu í garðinum. Snøggliga tekur Hedtoft í Bombholt, biður hann steðga og sigur, at hann kundi til hjartailsku og at blóðið bankaði so undarliga í tynningunum. Teir fóru so inn, og lögust báðir tveir.

Morgunin eftir skuldi Norðurlandaráðið halda fund kl. 9½. Tá ið menn saknaðu Hedtoft varð ringt á sovikam-Framhald á 2. síðu.

MINNINGARORÐ P. M. DAMS UM PARTAMANNIN HEDTOFT

(Hildin í Keypmannahavnarúthvarpinum sunnudagin.)

Ein av teimum stóru er aftur fallin. Ein hin størsti politikari og arbeiðaraforari í Norðanlondum.

Hedtoft statsministari er ikki longur ímillum okkum.

Sum uttanríkisminioistari H. C. Hansen, hansara gamli vinur, tók til er eitt ævintýr út við Hedtofts andlát, ævintýrið um hin fátæka drongin, ið burtur úr ongum arbeiði seg fram á landsins hægsta pall, fagnaður av teirri stóru fjøldini, fagnaður og vírdurlangt út um landsins mark.

Hedtoft kom frá arbeiðarunum og gav arbeiðararørsluni alla velduga arbeiðsmegi sína. Og han gjørdi eitt risaverk fyri at lyfta arbeiðarastættin til ta fyrmyndandi góðu arbeiðsligu, sosialu og mentunarlígu støðu, hin danski arbeiðarin eigur í dag.

Her eru ikki stundir til fullna at lýsa hansara verk millum og fyri arbeiðarafjældina

Verkið var vissiliga langt á leið komið, men ikki fullgjøgt. Nógvtøkini vóru eftiri enn att taka. Arbeiðarafjældin hevði lagt á hansara herðar var skorin og borin at fremja. Tá saknið nógvt, sum hann fram um flestar var skorin og borin at fremja. Tá saknið av honum og sorgin yvir, at hann á miðjum arbeiðsdegi varð tikin burtur, so mikið sárári.

H. C. Hansen — og heilsan til Hedtoft

Tað var altíð vándandi, at H. C. Hansen, uttanríkisministari, fór at taka við statsministerastarvinum eftir deyða Hans Hedtofts. Hann verður um somu tíð at røkja uttanríkisministerastarvið, Hetta fer fram eftir einmældari samtykt frá teimum sosialdemokratisku fólkatingsmonnum og høvuðsliðslu flokksins. Annars eru ongar broytingar farnar fram í stjórnini.

Hans Christian Hansen er føddur í 1922. Útlærður prentari. Kom á ungum árum upp í politiska arbeiðið. Frá 1933—37 var hann formaður í Dansk sosialdemokratisk Ungdom. 1937—39 leiðari fyri »Hovedorganisationernes Informations og Propagandaafdeling«. 1939—41 og 1945 flokkskrivari í »Socialdemokratisk Forbund«.

Í 1936 varð hann fyrstu ferð valdur sum limur av fólkatingsinum. Í samgongustjórnini í 1945 var hann finansministari. — Tá Hedtoft fyrstu ferð myndaði stjórn í 1947 varð hann aftur finansministari, og í hesi seinnu stjórn Hedtofts hevur hann verið uttanríkisministari.

H. C. Hansen, ið nú verður at arbeiða við føroyskum málum, hevur áð? ur verið her í Føroyum á vitjunnarferð.

H. C. H. um Hedtoft:

Jeg har kendt Hans Hedtoft siden hans lærertid i Aarhus. Vi har fulgetes ad, med ham som den inspirerende og magtfulde leder, siden 1929. Det er derfor for mig en hel tidsperiode, der med Hans Hedtofts uventede død har fundet sin afslutning.

Hans død står endnu for mig, da disse linjer skrives, som noget uvirkeligt. Vi skulle mødes i Stockholm tirsdag morgen. Nu skal vi aldrig mødes mere.

Hans Hedtofts gerning i dansk arbejderbevægelse og dermed dansk politik vil blive stående. Han ejede en ukuelig gennemslagskraft, der banede vej for store anliggender. Uden ham tvivler jeg om gennemførelsen af den nye linje i dansk udenrigspolitik, og uden ham tror jeg ikke, at det nordiske

Framhald á 2. síðu.

LØGMAÐUR MINNIST HEDTOFT

Løgtingið kom saman hósdagin kl. 17.

Løgtingsformaðurin Jóhan Poulsen er staddur í Danmark. Næstformaðurin D. P. Danielsen úr Tjóðveldisflokkinum setti tingið.

Løgmaður bað seg frítíkanan fyri tingmannastarvið og at lata hetta upp í hendi á Arnold Nielsen úr Sumba. Hetta varð samtykt við 15 atkv.

Eisini Jóhan Poulsen bað um at varaamaður hansara Georg Lindenskov Samuelsen, blaðstjóri, Havn, fekk sæti á tingi, meðan Poulsen var staddur á ríkisdegi.

Løgmaður helt minningarøðu um Hans Hedtoft, sála, ið altíð hevði verið Føroyum ein so hollur vinur og sum undir teimum mongu samráðingunum,

ið høvdu farið fram aftaná at heima-stýrisskipanin var komin í gildi, altíð hevði víst føroyskum málum mikla vælvild. — Standandi hoyrdu bæði lögtingsmenn og mannfjöldin á áhoyr-araplássinum minningarøðu lögmannsins.

Annars boðaði løgmaður frá, at landstýrið ætlandi fór at hava uppskotið um minstuløn og tilskot til fiskaprisin liðugt til fundin, ið settur varð til fríggjadagin 4. febr. kl. 17.

Ikki vóru allir tingmenninir kominir til henda fyrsta fundin.

6. Septuagesima.
13. Seksagesima.
20. Føstuungangur.